

Moraht az orosz offenziváról.

Moraht őrnagy, a *Berliner Tageblatt* világhírű katonai szakírója, a most folyó orosz offenziváról ezeket írja:

— A császári és királyi hadisajtószállás legutóbbi jelentései megállapítják, hogy a keletgalíciai és besszarábiai határon folyó orosz támadás lényegesen ellanyhult. December 31-én rámutattam arra, hogy az új orosz támadásoknak van bizonyos jelentőségük és január 4-én már megállapíthattam, hogy a támadások komolyabb jelleget öltöttek. Oroszországnak azt az elhatározását, hogy a Besszarábiában összegyűjtött csapatait a Bukovina és a keletgalíciai front ellen vesse, a többi antant-hatalom nyomására vezettém vissza. Lehetséges azonban más eshetőség is. Kétségtelen, hogy mióta Oroszország Anglia részéről nagyobb pénzügyi támogatást tapasztal, aharcra való hajlandósága is nagyobb. Ugy Angliának, mint Franciaországnak, előbbinek *Phillimore* ellentengernagy, utóbbinak *Pau* tábornok személyében, ellenőre van Oroszországban, akik bizonyára azt kívánják, hogy az új orosz erővel vagy a tenger felől, vagy román területen keresztül, támadást kíséreljenek meg Bulgária ellen. Ha azonban most Oroszország az ő új haderejét egészen más irányban, dél helyett nyugaton vetette latba, azzal azt bizonyította, amit *Olaszország* is megtett, hogy a maga saját háborúja akkor is fontosabb előtte, ha az antant érdeke másutt tenné kíváncsossá a harcot. Nem túlságosan optimista az ember, ha az orosz támadási cél megválasztásában ismét annak a jelét látja, hogy az antant egyes államainak a kívánságai a „legfőbb hadi tanács” összeállítására dacára sem hozhatók mindig egy kalap alá.

Milyen fontosnak tartja az orosz hadvezetőség a keletgalíciai és besszarábiai frontot, az kivehető a cárnak azon manifestumából is, amelyet minden besszarábiai községben kifüggesztettek. Azt hirdeti ez, hogy az új offenzívával karácsonyig el kell foglalni *Csernoviczot* és fel kell szabadítani *Galiciát*. Január 6 — az orosz naptár szerinti szent este — volt tehát a határidő. Ez pedig elmúlt anélkül, hogy Galícia fel volna szabadítva és az oroszok dühös támadásán már néhány nap letelte után is meglátszottak az elernyedés jelei. Nem régiben kifejezést adtam a lap hasábjain azon személyes meggyőződésnek, hogy az orosz akarat kimerült. Ez ütötte rá bélyegét az ellenséges hadvezetésre. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a frontokon és azok mögött még mindig nagyszámu katonanyagot gyűjtöttek össze és hogy mindennemű támadó eszköz összehalmozására sok hét állott rendelkezésükre. De minden, amit Oroszország hadi tevékenységének az újjáélesztésére összehozott azóta, hogy a cár vette át a főparancsnokságot, elernyedett és kimerült. Szervezetének az óraműve tehát a Galiciából, Lengyelországból és Kurlandból való „dicsőséges” visszavonulás idején oly hatalmas lökést kapott, hogy szabálytalanul jár és csak külön ösztökélésre hagyja abba arra való hajlandóságát, hogy ne működjen.

Az se kerülje el figyelmünket, hogy nem régiben kiváló orosz személyiségek oly nyilatkozatokat tettek, amelyek élesen rávilágítottak a hardban való elfáradtságra. Elég komoly nyilatkozat, amikor *Chosztov*, az orosz belügyminiszter azt mondja, hogy *Moszkva* puszkaporos hordóhoz hasonló, amelyet a legkisebb szikra is felrobbanthat. *Alexandrov* pétervári városi képviselő pedig odanyilatkozott, hogy az orosz nép lelkesedése ép most lohadt le, amikor a legnagyobb erőfeszítésre volna szükség és hogy a háború kezdetén megnyilvánuló lelkesedést mély levertség váltotta fel. És ezeket a nyilatkozatokat a cenzura bizonyára le is tompította. Azonfelül az orosz hadvezetőség a besszarábiai front mögötti hadművelési területen oly intézkedéseket tett, amelyek azt mutatják, hogy nem bízik meg a saját lakosságá-

nak az érületében. Besszarábia főkormányzója magas pénzbüntetéssel, fogsággal és Szibériába való száműzetéssel fenyegeti meg azokat, akik a *Pruthon* át Romániába mennek szökni.

Aleghevesebb harcok a *Pruth* és *Dnjeszter* között dultak, de a Dnjesztertől északra is, abban a szögletben, amelyet ez a folyam a *Sztrypával* alkot. Szövetségeseinknek és a hozzájuk beosztott német csapatoknak a hadállásait azonban nem voltak képesek átörötni. Az orosz jelentések ugyan több ízben számolnak be arról, de láthatólag csak annak a benyomását akarják ezzel kelteni, mintha a harc ide-oda hullámlása helyi sikerekhez juttatna volna őket. Tudjuk, mire lehet értékelnünk a részben zavaros, részben hazug orosz harctéri jelentéseket és csak sajnáljuk azoknak a szerencsétlen szerzőjét, aki mindig arra kényszerül, hogy az igazság és cári kegyvesztés közt ide-oda inogjon. *Ivanov* tábornok is a hivatalával és méltóságaival játszik, ha nem tud sikerről beszámolni. Oroszországnak azonban mincsenek új hadvezérei és azért mostani offenzívájával csak megrosszabbította hadseregének kritikus helyzetét.

A legerősebb támadásokat az oroszok a bukovinai állás jobb szárnya, tehát a *Csernovicz*, *Rarancze*, *Toporoutz* és *Okna* közti állások ellen irányították. Itt *Pflanzer-Baltin* tábornok ugyanazt a hősi ellenállást fejté ki, amelyet egy év óta tanusít, amikor a Bukovinának lassankint felszabadítására vállalkozott. Az oroszok mindenütt sűrű oszlopokban rohanták meg a jól megerősített állásokat. Pétervári jelentések szerint a széles drótkadályok huszonnégy sorban vannak egymás mögött kiépítve és erős, villamos árammal megtöltve. Minden támadás borzasztó veszteségek közepette omlott össze és budapesti jelentések a csatateret elborító sok ezer orosz hulláról beszélnek. Egy semleges katonai író a helyzetről való beszámolójában joggal mondja, hogy ebben az örült embermészárlásban van valami nerói vonás.

Maguk a *Csernovicz* elleni támadások egy lépéssel sem haladtak előbbre. Ezt az orosz állításokkal szemben hangsúlyoznunk kell. A *Dnjesztertől* északra az oroszok különösen az *Uscieszko* és *Buczacz* városok körüli területek ellen támadtak. A korábbi harcokból ez a két hely is eléggé ismeretes. A „Galícia felszabadítását” célzó cári parancs teljesítésére jellemző a vállalkozások hiányos egységessége. Nem egyszerre, hanem egymás után támadtak a *Joffe*-féle vény szerint, amelyet egy idő óta úgy az olaszok, mint az oroszok követnek, de ha a műveletekben követik is ezt a vényt, nincs meg az a fejelken. Csak külsőleg utánozzák, megvan a pergő tűz és megvannak a gyalogsági hullámok, de hasztalan.

Végre rá kell mutatnunk arra, hogy az oroszoknak a Bukovina és Kelet-Galícia megszerzésére való törekvése még ma is ép úgy fennáll, mint a világháború kezdetén. Már az első orosz támadások is *Csernovicz* ellen irányultak, amelyet az orosz tulerő elől akkor ki kellett üríteni. Amikor azonban 1915. februárjában megindult itt az osztrák-magyar offenzíva és *Uzvort*, *Moldavát*, *Szucsavát* és *Kimpolungot* elragadták az ellenségtől, az orosz hadvezetőségnek lépésről-lépésre kellett hátrálnia. Csikorgó hidegben törtek maguknak szövetségeseink támadó csapatai a behavazott hegyesorokon át utat és nem emelkedtek az ellenségnek időt a gyülekezésre. Elfoglalták *Kolomeát* és az oroszokat tudósították a *Pruthon*. 1915. február 17. történt a *Csernoviczba* való bevonulás. Azután a heves ütközetek egész sora folyt le a *Dnjesztertől* délre. Amde *Pflanzer-Baltin* tábornok *Czibulka* és *Lilienhoff* altábornagyok hadosztályaival, amelyekhez később még egy harmadik hadosztály is csatlakozott, mindennütt ellen tudott állani az orosz támadásnak és minden ellentámadásra kínálkozó alkal-

mat ki tudott kémlelni. Amikor Nyugat-Galiciában megindult májusban a nagy közös támadás, annak a hatása lassankint a Dnjeszternél levő jobb szárnyon is érezhetővé vált és az oroszokat hatalmas vereséggel átkergették a folyamon.

Életbelépett a kenyér-jegyrendszer.

(Saját tudósítónktól.) A jövő annálesei is felfogják jegyezni azt a fontos dátumot, a melyen a liszt- és kenyérutalvány-rendszer Szegeden életbelépett. 1916. január 11-ike nevezetes nap, mert ugyan gondoltunk-e arra valaha, hogy a péknek még pénzért is csak akkor legyen szabad kenyeret adni, ha vásárlási jogosultságunkat hatóságilag igazoljuk.

A kormány intézkedésének az a célja, hogy az indokolatlan élelmiszer pazarlást az utalványrendszerrel szűk határok közé szorítsa, nehogy — ellenségeink nagy örömére — előbb fogyjunk ki ebből a fontos élelmicikkből; még mielőtt az új termés ismét bőségesen ellátna bennünket.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester a liszt- és kenyérutalványok kezeléséről és felhasználásáról a következő ismertetést adta ki:

A polgármesteri hivatal néhány nap előtt közhírré tette, hogy lisztutalványok kiállítása és kézbesítése néhány napi időt fog igénybe venni, s miután tizedike után csak utalvány ellenében lehet lisztet vagy kenyeret kapni, felhívta a figyelmet arra, hogy egy pár napra lássa el magát a szükséges mennyiséggel.

A lisztutalványok ki vannak állítva, de azok, akiknek kenyér lisztjük és más lisztféljük vagy búzájuk van, utalványt nem kapnak. Akinek csak főző vagy nullás lisztje van, az 60% erejéig kap utalványt. Az utalványok kézbesítése folyamatban van és legkésőbb kedden vagy szerdán mindenkinek a kezében lesz. Ha véletlenül mégis egyesek nem kapnák meg, csütörtöktől kezdve a liszt-hivatalnál jelentkezhetnek. A liszt-hivatal a Széchenyi-téren, a régi Tóth Péter-féle házban a bejelentőhivatalban van. — A szállodák utalvány-átalányt kapnak, melyből minden vendégüket minden nap kora reggel egy-egy utalvánnyal ellátni kötelesek. Az utalványok elszámolását a liszt-hivatal ellenőrzi. — Vendéglőkben sem szabad kenyeret adni másként, mint utalványra. Vannak esetek, hogy valaki reggelizni akar egyik kávéházban, ebédelni egyik étterembe, vacsorázni másik étterembe megy, holott egy napra csak egy utalványa van. Ily körülmények közt a kávé vagy vendéglős megegyezik a vendégével és a vendég a napi utalványt csak minden harmadik napon adja át. Ha valakinek vidéki vendége van és az szállodába száll, ott naponként megkapja a kenyér-utalványt, ha házhöz száll, a házigazda vagy el látja a saját utalványából, vagy szükség esetén a liszt-hivatalhoz fordul utalványért.

A két vasuti vendéglő a polgári egyének számszerinti fogalmához képest utalvány-átalányban részesül s azzal a liszt-hivatalnak elszámolni tartoznak.

Kórházak és internátusok a bennük levő személyek száma szerint megkapják a napi utalványokat. — A városi népkonyhák és pedig az újonnan felállítottak is, kötelesek beszédni az általuk kiszolgáltattott kenyér vagy tészta után a megfelelő mennyiségű utalványokat. Ezt akként eszközölhetik, hogy minden másod- vagy harmadnapon vesznek be a kiszolgált egyénektől 1—1 napi utalványt.

Pékek, szatócok és lisztkereskedők csak